Aleg. 83.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o wniosku posła Tadeusza Langiego w przedmiocie zmian, §. 52 ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866. Nr. 19 dz. ust. kr., tudzież §. 102 tejże ustawy w tekście ustalonym ustawą krajową z 17. czerwca 1874 Nr. 49 dz. u. kr.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 1. Października b. r. przekazał Wys. Sejm komisyi administracyjnej wniosek p. Langiego w przedmiocie zmiany ustawy gminnej, w kierunku przyznania wyższym władzom prawa nadzoru i władzy dyscyplinarnej nad urzędnikami gmin wiejskich.

Sprawa ta staje nie po raz pierwszy na porządku dziennym W. Izby. Już po trzykroć w latach 1876., 1877. i 1878. przedkładał Wydział krajowy W. Sejmowi wnioski mające na celu poddanie pisarzy gminnych pod nadzór i władzę dyscyplinarną wyższych władz autonomicznych.

W roku 1876. uchwalił W. Sejm przejście do porządku dziennego nad przedłożeniem Wydziału krajowego. W roku 1877 wniosek Wydziału krajowego w komisyi gminnej przychylnie przyjęty, nie przyszedł pod obrady W. Izby z powodu krótkości sesyi.

W roku zaś 1878. komisya gminna, której wniosek Wydziału krajowego przekazany został, przyszła do W. Izby z zupełnie odmiennym wnioskiem zmiany §. 52 ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866. l. 19. dz. u. kr. w kierunku rozszerzenia władzy dyscyplinarnej Naczelnika gminy. Wniosek ten jednak w W. Izbie upadł, a uchwalonym został wniosek Wydziału krajowego zmiany §. 52 ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866., tudzież §. 102 ustawy gminnej w tekście ustalonym ustawą krajową z dnia 17. Czerwca 1874. w kierunku przyznania wyższym władzom prawa nadzoru i władzy dyscyplinarnej nad urzędnikami gmin wiejskich, który jednak najwyższej sankcyi nie otrzymał.

Komisya administracyjna w przekonaniu, że powody, jakie w przeszłych latach Wydział krajowy skłaniały do stawiania pomienionego wniosku, dotychczas niezmienione istnieją, wziąwszy za podstawę projekt do ustawy przez W. Sejm na dniu 5. Października 1878 uchwalony, a we wniosku p. Langiego obecnie podniesiony, usunąwszy w nim niewłaściwości tak strony formalnej jak meryto-

rycznej, które były powodem odmówienia najwyższej sankcyi, przedstawia go Wysokiemu Sejmowi do uchwały, załatwiając zarazem temsamem petycyą Marcelego Turkawskiego L. s. 344 w sprawie reformy pisarzy gminnych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ustawa

z dnia .... dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o władzy dyscyplinarnej nad zwierzchnością gminną i o nadzorze władz wyższych nad urzędnikami gmin wiejskich.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. 1.

§. 52. ustawy gminnej z dnia 12 Sierpnia 1866. L. 19 Dz. u. kr. tudzież §. 102 tejże ustawy w tekście ustalonym ustawą krajową z dnia 17. czerwca 1874. Nr. 49 Dz. u. kr. zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu i mają opiewać jak następuje:

§. 52.

Władza dyscyplinarna.

Naczelnikowi podlegają urzędnicy i słudzy gminy, on wykonywa nad nimi władzę dyscyplinarną. Naczelnik może zasuspendować w urzędowaniu nawet takich urzędników i takie sługi, których mianowanie Rada sobie zastrzegła, prawo jednak oddalenia ich ze służby ma tylko Rada. Wyjątek stanowią wypadki w §. 102 przewidziane.

O władzy dyscyplinarnej nad zwierzchnością gminną i o nadzorze władz wyższych nad urzędnikami gmin wiejskich.

§. 102.

W sprawach własnego zakresu działania, może Wydział powiatowy członkom zwierzchności gminnej dawać napomnienia i wkładać na nich kary pieniężne do wysokości 20 zł. w. a. Kary te wpływają do kasy Rady powiatowej.

W razie cięższego przekroczenia lub ciągłego zaniedbywania obowiązków, może członek Zwierzch-

ności gminnej na wniosek Wydziału powiatowego być zawieszonym w urzędowaniu przez polityczną władzę powiatową.

W razie niezgodności tych władz, orzeka polityczna władza krajowa za zgodą Wydziału krajowego.

Po przeprowadzonem dochodzeniu, może polityczna władza krajowa za zgodą Wydziału krajowego złożyć z urzędu członka Zwierzchności gminnej, a nawet na przeciąg czasu, nieprzekraczający lat trzech, uznać go za niezdolnego do piastowania tej posady.

Członek Zwierzchności gminnej, za winnego uznany, ponosi koszta dochodzenia.

Władza dyscyplinarna, służąca Wydziałowi powiatowemu, trwa jeszcze przez lat trzy po zgaśnięciu mandatu członka Zwierzchności gminnej w tym celu, aby go znaglić do zdania urzędu i złożenia rachunków z czasu urzędowania swego.

Jeśliby z dochodzenia przeprowadzonego przez Wydział powiatowy lub polityczną władzę powiatową okazało się, że urzędnik, pisarz lub inny tej kategoryi funkcyonaryusz gminy wiejskiej nieprawidłowem postępowaniem w urzędzie staje się powodem do przekroczenia lub zaniedbania obowiązków przez członków Zwierzchności gminnej lub Radę gminną, albo że urząd swój sprawuje w ogólności w sposób dla gminy szkodliwy, i jeżeli Naczelnik gminy, a względnie Rada gminna wzbrania się usunąć go od urzędowania mimo zawezwania Wydziału powiatowego, natenczas może usunąć go c. k. polityczna władza powiatowa na wniosek Wydziału powiatowego.

W razie niezgodności tych władz, w razie odwołania się od orzeczenia politycznej władzy powiatowej, lub gdyby przewinienie urzędnika, pisarza lub innego tej kategoryi funkcyonaryusza gminy wiejskiej sprawdzone zostało przez dochodzenie przeprowadzone bezpośrednio z ramienia Wydziału krajowego, orzeka w tej mierze ostatecznie polityczna władza krajowa na wniosek lub za zgodą Wydziału krajowego.

Urzędnik, pisarz lub inny tej kategoryi funkcyonaryusz gminy wiejskiej oddalony na mocy powyższego postanowienia, może być na wniosek Wydziału powiatowego, a względnie krajowego uznanym za niezdolnego do piastowania posady urzędnika, pisarza, lub innego tej kategoryi funkcyonaryusza gminy wiejskiej w innych gminach

kraju, aż do trzechletniego czasu. W tej samej zaś gminie, w której ze służby usuniętym został, może powtórnie być przyjętym do służby jedynie za zezwoleniem politycznej władzy powiatowej, na wniosek Wydziału powiatowego, a względnie władzy politycznej krajowej na wniosek lub za zgodą Wydziału krajowego.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Przewodniczący:

Grocholski

Sprawozdawca:

Wasilewski.